

DALŠÍ KŮROVCOVÉ KALAMITY BUDOU JEŠTĚ INTENZIVNĚJŠÍ, MUSÍME SE PŘIPRAVIT. VARUJE MEZINÁRODNÍ TÝM VĚDCŮ

Praha 2. dubna 2019 – Mezinárodní tým vědců, který koordinovala Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity, vypracoval zprávu s doporučeními ke zmírnění dopadů kůrovcových kalamit v Evropě. Vědci se zároveň kriticky vyjádřili k našim schopnostem zvládat budoucí kalamity s využitím stávajících přístupů.

Zpráva uvádí, že kůrovcové kalamity budou v budoucnu stále intenzivnější. Na rozdíl od minulosti, kdy se většinou projevovaly jako izolované události, se budou projevovat synchronizovaně na rozsáhlých územích. „*S využitím současných přístupů nebude možné tyto kalamity potlačit ani se jim vyhnout,*“ uvedl vedoucí autor zprávy docent Tomáš Hlásny z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU. Hlavní důvody této situace je jednak vysoké zastoupení smrkových porostů pokrývajících rozsáhlé souvislé plochy a stejnorodá porostní struktura, která je mimořádně příznivá pro vznik přemnožení a další šíření kůrovce. Druhou hlavní příčinou je klimatická změna, v důsledku které dochází k rychlejšímu vývoji kůrovce a oslabení obranných mechanismů smrků.

Autoři doporučují klást větší důraz na management, který vytváří porosty přirozeně schopné rychlé obnovy po kalamitních situacích než na „boj“ s kůrovcem. Ten bude v podmínkách změny klimatu stále obtížnější. Dalším důležitým doporučením je, že kůrovcové kalamity, které probíhají na úrovni krajinných celků, není možné kontrolovat tradičními přístupy zaměřujícími se na porosty. „*Naopak je zapotřebí cíleně podporovat druhovou a věkovou rozmanitost hospodářských lesů na úrovni krajiny s využitím vhodných lesnických postupů a tím vytvářet podmínky nevhodné pro rozvoj rozsáhlých kůrovcových kalamit,*“ popsal jeden z autorů zprávy profesor Miroslav Svoboda.

K mimořádně účinným opatřením patří aktivně těžbou snižovat zastoupení vyšších věkových stádií lesa, které jsou pro kůrovce „atraktivní“. Autoři upozorňují na nutnost kvalifikovaného posouzení, zda aktivní management kůrovce na dané lokalitě skutečně efektivně přispěje k omezení jeho šíření a je ekonomicky smysluplný. V opačném případě je legitimní alternativou proti kůrovci nezasahovat a využít dostupné zdroje v jiných oblastech. Zpráva také poukázala na zásadní mezery v poznacích o reálné účinnosti mnoha používaných metod ochrany lesa, jejich ekonomické efektivnosti a vedlejších vlivů – což jsou fakty, které jsou dlouhodobě přehlíženy ve většině evropských zemí. Autoři ale také zdůrazňují významnou roli lýkožrouta ve fungování lesních ekosystémů, a potřebu odlišného přístupu k managementu kůrovce v lesích kde je prioritou ochrana přírody a demonstrace přírodních procesů bez vlivů člověka, např. v národních parcích a rezervacích.

Zpráva se kriticky staví i k současným schopnostem včas rozeznat invaze nových druhů škůdců v Evropě a účinně se jim bránit – zkušenosti z jiných kontinentů přitom naznačují, že invazní škůdci mohou zásadně ovlivnit stav lesů na rozsáhlých územích.

Je zřejmé, že implementace opatření navrhovaných ve zprávě je náročná a často jde nad rámce současné legislativy. Zvládnutí současné situace však vyžaduje inovativní přístupy, legislativní podporu a úzkou spolupráci vědy s lesnickou praxí.

Uvedené skutečnosti byly zpracovány v zprávě „Living with bark beetles: Impacts, outlook and management options“ vydané v edici Evropského lesnického institutu (EFI) From Science to Policy. „Zpráva shrnuje současné vědecké poznatky z oblasti dopadů kůrovcových disturbancí v hospodářských lesích a lesích s významem pro ochranu přírody a jejich managementu a formuluje doporučení, která mohou být využity při tvorbě národních strategií a politik,“ popsal Tomáš Hlásny. Publikace však také skýtá informace užitečné pro lesní hospodáře, pracovníky Lesní ochranné služby nebo akademické instituce. Na jejím vypracování se podílel tým 11 expertů z Evropy a USA. Zpráva bude oficiálně představena na evropském lesnickém fóru ThinkForest v Praze 4. dubna 2019 (<https://www.efi.int/policysupport/thinkforest/disturbances>).

Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze

FLD ČZU je unikátní ekosystém. Stojí na půdním podloží založeném na léty prověřených tradicích a vyrůstá díky své otevřenosti k moderním přístupům a technologiím. Harmonii spoluvytváří i specifická poloha uvnitř kampusu České zemědělské univerzity, nese s sebou všechny výhody velkoměsta, zároveň je přírodě na dosah.

ČZU je jednou z největších univerzit v ČR. Spojuje v sobě stodesetiletou tradici s nejmodernějšími technologiemi, progresivní vědou a výzkumem v oblasti zemědělství a lesnictví, ekologie a životního prostředí, technologií a techniky, ekonomie a managementu. Moderně vybavené laboratoře se špičkovým zázemím, včetně školních podniků, umožňují vynikající vzdělávání s možností osobního růstu, včetně zapojení do vědeckých projektů doma i v zahraničí. ČZU zajišťuje kompletní vysokoškolské studium, letní školy, speciální kurzy, univerzitu třetího věku. Podle mezinárodních žebříčků univerzita patří k nejlepším 3 procentům na světě. V roce 2018 se ČZU stala 46. nejekologičtější univerzitou na světě díky umístění v žebříčku UI Green Metric World University Rankings. V žebříčku Times Higher Education World University Ranking se v roce 2018 umístila na 801.–1000. místě na světě a na 4. místě ze 14 hodnocených českých univerzit.

Kontakt pro novináře:

Jana Kašparová, tisková mluvčí ČZU, +420 703 182 901; kasparovaj@rektorat.czu.cz, tiskove@czu.cz

doc. RNDr. Tomáš Hlásny, PhD., Fakulta lesnická a dřevařská (hlasny@fld.czu.cz)

prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D. (svobodam@fld.czu.cz), Fakulta lesnická a dřevařská, ČZU, tel: 731064650